Provincie Zeeland
Abdij 6 4331 BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118 631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Gedeputeerde Staten

Aan Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Grensoverschrijdende samenwerking Vlaanderen	20034766		

Middelburg, 1 december 2020

Geachte voorzitter,

Zeeland heeft een bijzondere ligging: midden in de delta, tussen de Randstad, Noord-Brabant en de Vlaamse stedenruit in. Om de Zeeuwse opgaven effectief te kunnen aanpakken wordt waar dat nodig en nuttig is samengewerkt met deze aangrenzende regio`s.
In deze brief informeren wij u over de samenwerking met Vlaanderen. Deze samenwerking kent veel diversiteit. Het verschil wordt bepaald door het doel van de samenwerking, de partners die zijn betrokken en de geografische schaal. Sommige samenwerkingsverbanden zijn strategisch gericht, anderen vooral uitvoerend. De verschillende gremia waarin we met Vlaamse (overheids)partners samenwerken worden hierna verder uitgewerkt waarbij aangegeven wordt aan welke Zeeuwse opgaven grensoverschrijdend een bijdrage wordt geleverd.
In een apart schrijven informeren wij u over de Europese subsidie programma's en het Nationaal Groeifonds.

Euregio Scheldemond
De samenwerking in de Euregio Scheldemond kent een traditie van ruim 30 jaar. Zeeland werkt hierin met Oost- en West-Vlaanderen op zowel lokaal als regionaal niveau aan goede bestuurlijke verhoudingen en de aanpak van grensoverschrijdende opgaven. In dit kader is recent een Grensvisie als inspiratiedocument vastgesteld in de Scheldemondraad.
In de Scheldemondraad zijn naast de gouverneurs, de commissaris van de Koning en gedeputeerden voor grensoverschrijdende samenwerking, ook per provincie drie PS- of provincieraadsleden en drie burgemeesters of wethouders/schepenen vertegenwoordigd.
Met de PS-vertegenwoordigers in de Scheldemondraad maakten we onlangs afspraken over meer zichtbaarheid van de resultaten richting PS. De betrokken PS – en GS leden stemmen vooraf de Zeeuwse inbreng af.
Separaat informeren wij u over de recente Scheldemondraad en bezorgen u de grensvisie ter kennisname.
Voorbeelden van hoe de euregionale samenwerking bijdraagt aan de Zeeuwse opgaven zijn de ambities voor een zoetwaterstrategie voor de grensregio in het kader van klimaatadaptie en mobiliteit over de grens in het kader van de opgave slimme mobiliteit of het convenant rond een grensoverschrijdend grondinstrumentarium. Daarnaast werken we met stakeholders en partijen grensoverschrijdend zowel aan de lobby als aan gezamenlijke uitvoeringsprogramma’s en grote projecten zoals de railverbinding Gent –Terneuzen en Smart Delta Resources. Dankzij de sterk ontwikkelde netwerken in het grensgebied zijn Zeeuwse stakeholders kansrijker bij het benutten van Europese subsidieprogramma’s als Interreg Vlaanderen – Nederland en Interreg Twee Zeeën.
Het interprovinciale Scheldemondfonds faciliteert kleinschalige initiatieven over en weer van de grens waarmee naast netwerking in het grensgebied ook knelpunten worden omgezet in kansen.

Binnen de Euregio Scheldemond zijn ook gemeentelijke clusters werkzaam. In het westen werken de lokale overheden bijvoorbeeld themagericht aan de toeristische identiteit van de Zwinstreek waarvoor de

gebiedsontwikkeling Waterdunen een mooie basis vormt. In de Kanaalzone en de gemeente Hulst zijn de gemeentelijke samenwerkingsverbanden sterker ontwikkeld naar een eigen governance met concrete uitvoeringstrajecten. Vanuit het regionale niveau faciliteren we de gemeentelijke samenwerking zowel in de uitvoering, bij de strategie, lobby of bestuurlijke samenwerking.

Linieland van Waas en Hulst
De EGTS – Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking - Linieland van Waas en Hulst ondersteunt de samenwerking van de gemeenten Hulst en de Vlaamse gemeenten Beveren, Sint-Gillis-Waas en Stekene. De provincies Zeeland maakt hier deel van uit middels bestuurlijke betrokkenheid van de gedeputeerde voor grensoverschrijdende samenwerking. Ook de provincie Oost-Vlaanderen, Maatschappij Linkerscheldeoever en Interwaas zijn betrokken. De EGTS Linieland van Waas en Hulst werkt gebiedsgericht grensoverschrijdend en vervult een rol in de uitvoering van het Grenspark Groot-Saeftinghe en in andere concrete en strategische samenwerkingsprojecten zoals het Geopark. Daarbij dragen de concrete projecten bij aan de provinciale opgaven zoals regionale economie en landelijk gebied in relatie tot havenontwikkeling, arbeidsmarkt en onderwijs.

North Sea Port District
De Zeeuws-Vlaamse Kanaalzone is onlangs aangeduid als zijnde een voorlopig NOVI-gebied, wat inhoudt dat de Rijksoverheid onderkent dat speciale aandacht nodig is bij de opgaven waar men voor staat in deze regio. De acht overheden die aandeelhouder zijn van het havenbedrijf North Sea Port werken in het kader van het North Sea Port District op strategisch niveau samen in het grensoverschrijdende havengebied. Via een werkagenda brachten de acht partnerbesturen de grensoverschrijdende kansen en uitdagingen in kaart en gaan hier concreet mee aan de slag. De werkagenda is opgebouwd rond vier werklijnen te weten: toegankelijkheid en verbindingen, aantrekkelijke leefomgeving, huisvesting arbeidsmarkt en onderwijs, energie en circulariteit.
Recent is besloten tot een vervolgopdracht voor een verdiepings- en concretiseringsslag met stakeholders in het gebied. Hiermee wil men toewerken naar een meer uitvoeringsgerichte samenwerking. De acties dragen bij aan de strategische opgaven en uitvoeringsprogramma's zoals de energietransitie, leefbaarheid en mobiliteitsshift hierbij kan actief gebruikt gemaakt worden van de Europese fondsen.
Tijdens de Vlaams-Nederlandse topontmoeting gaven de beide nationale overheden aan dat de initiatieven in het North Sea Port District navolging en actieve ondersteuning verdienen.

Comité Straat van Dover (Brexit gerelateerde samenwerking)
Het Departement Pas-de-Calais, het Graafschap Kent, het Departement Nord, de Provincie West-Vlaanderen, de Provincie Oost-Vlaanderen en de Provincie Zeeland besloten begin dit jaar gezamenlijk een nieuwe vorm van multilaterale samenwerking op te zetten: het Comité van de Kanaalzone aan de Noordzee (Straits Committee). Dit in de vorm van bestuurlijke samenwerking en via betrokkenheid van de gedeputeerde voor grensoverschrijdende samenwerking. Een strategisch doel is de gezamenlijke lobby voor een vervolg op het Interreg 2 zeeënprogramma nu dit dreigt te stoppen vanwege BREXIT. Vanuit het uitvoeringsprogramma regionale economie helpt de samenwerking met onze omliggende kustregio's de economische belangen te behartigen en middelen uit het compensatiefonds BREXIT naar onze regio te halen

Vlaams Nederlandse Delta (VN Delta)
De VN Delta is een samenwerkingsverband van de provincies Antwerpen, Noord-Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Zeeland en Zuid-Holland. Het samenwerkingsverband heeft een strategische oriëntatie en tot doel de duurzame ontwikkeling en de internationale economische positionering op de schaal van de delta regio te versterken. De gedeelde opgaven op terrein van klimaat, energie en economie en de ontwikkeling van adequate toekomstgerichte grensoverschrijdende infrastructuur zijn hierbij leidend. Denk hierbij aan een gezamenlijk lobby voor het realiseren van een goederenspoorlijn op de oostelijke kanaaloever in het kader van het uitvoeringsprogramma regionale economie. Of de aansluiting van Zeeland op de goederencorridors en transEuropese netwerken (TEN-T) in het kader van het programma bereikbaarheid en mobiliteit. De VN Delta-provincies faciliteren als bestuurlijk platform de samenwerking tussen overheden, havens, bedrijfsleven, kennisinstellingen en hebben een lobbyfunctie richting de regeringen van Vlaanderen en Nederland. Jaarlijks organiseert de VN Delta een congres waarbij de genoemde transities centraal staan. Voor Zeeland is dit

samenwerkingsverband van belang vanwege de gezamenlijke profilering van de Zuidwestelijke delta, de positie van de havens en de transitie van de chemische- en proces industrie.

Grensgovernance
Tijdens de Vlaams-Nederlandse Top in Middelburg in 2018 is er een governance structuur vastgesteld tussen Nederland en Vlaanderen. Dit is een structuur waarin bestuurders en ambtenaren van Vlaamse/Belgische en Nederlandse overheden (nationaal, provinciaal en lokaal) grensbreed elkaar treffen en de mogelijkheid hebben om initiatieven, kansen of knelpunten onder de aandacht te brengen bij hogere overheden. Hierbij ligt de nadruk vooral op grensbelemmeringen die raken aan de bevoegdheden van hogere overheden. In dit proces hebben de commissaris van de Koning in Zeeland (als rijksheer) en de gouverneur van Oost-Vlaanderen een coördinerende rol voor de gehele Nederlands-Vlaamse grensregio. Deze getrapte structuur bestaat uit een aantal ambtelijke en bestuurlijke overleggen waarbij ook vertegenwoordigers van nationale en deelstatelijke overheden aansluiten. Tot slot worden onderwerpen die tijdens deze overleggen aan bod komen en aandacht vragen op het hoogste politieke niveau doorverwezen naar de Vlaams-Nederlandse Top, die eens per twee jaar plaatsvindt. De slotverklaring van de Vlaams Nederlandse top van 4 november jl. illustreert de dynamiek van de samenwerking tussen beide regeringen. Veel ontwikkelingen en initiatieven in ons grensgebied worden in de slotverklaring genoemd en hebben daarmee ook de aandacht en ondersteuning van de regeringen van beide landen. De slotverklaring hebben wij recent met u gedeeld.

Samenvattend laat het overzicht zien dat afhankelijk van de specifieke opgaven op verschillende schaalniveau`s wordt samengewerkt. Afhankelijk van het doel van de samenwerking kan deze uiteenlopen van de gehele Vlaams Nederlandse grensregio tot een beperkter geografisch gebied zoals b.v. de Scheldemondraad of North Sea Port District.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris